

מדעי הבריות ג'

שתי יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	40 נקודות
פרק שני	18 נקודות
פרק שלישי	21 נקודות
פרק רביעי	21 נקודות
סה"כ	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר לשימוש: אין.

ד. הערות מיוחדות: ענה על מספר השאלות הנדרש בשאלון. המעריך יקרא ויעריך את מספר התשובות הנדרש בלבד, לפי סדר כתיבתן במחברתך, ולא יתייחס לתשובות נוספות.

בשאלון זה 8 עמודים ועמוד אחד של נספח.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

בהצלחה!

המשך מעבר לדף

השאלות

פרק ראשון (40 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 1–6 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שאלה 1

- (5 נק') א. תאר אחד מתפקידי נוזל המרה בפירוק המזון.
(5 נק') ב. אכילת לחם שיפון וירקות מפחיתה את הסיכון לחלות במחלות מסוימות.
– ציין שתיים מן המחלות האלה.
– הסבר מדוע אכילה של לחם שיפון וירקות מפחיתה את הסיכון לחלות במחלות האלה.

שאלה 2

- (5 נק') א. פגיעה בבלב יכולה לפגוע בספיגת שלושת אבות המזון. הסבר מדוע.
(5 נק') ב. החיידק הליקובקטר פילורי יכול להתקיים ברירית הקיבה למרות החומציות הגבוהה שבה. הסבר מדוע.

שאלה 3

- (5 נק') א. הסבר מדוע צריכה עודפת של ויטמין A יכולה לגרום להרעלה, ומדוע צריכה עודפת של ויטמין C אינה יכולה לגרום להרעלה.
(5 נק') ב. תאר את תהליך עיכול הפחמימות מרגע אכילתן עד היספגותן בדם.

שאלה 4

- (5 נק') א. ציין שניים מן ההורמונים המשתתפים בתהליך הביוץ. רשום מהיכן מופרש כל אחד מהם.
(5 נק') ב. מהו הגורם הזיהומי לסרטן צוואר הרחם? ציין את שתי הדרכים למניעת הידבקות בסרטן צוואר הרחם.

שאלה 5

- (5 נק') א. תאר את מנגנון הפעולה של התקן תוך־רחמי (intrauterine-device) .
- (5 נק') ב. ציין מהו הגורם למחלת האיידס. ציין **שתי** דרכים להידבקות באיידס.

שאלה 6

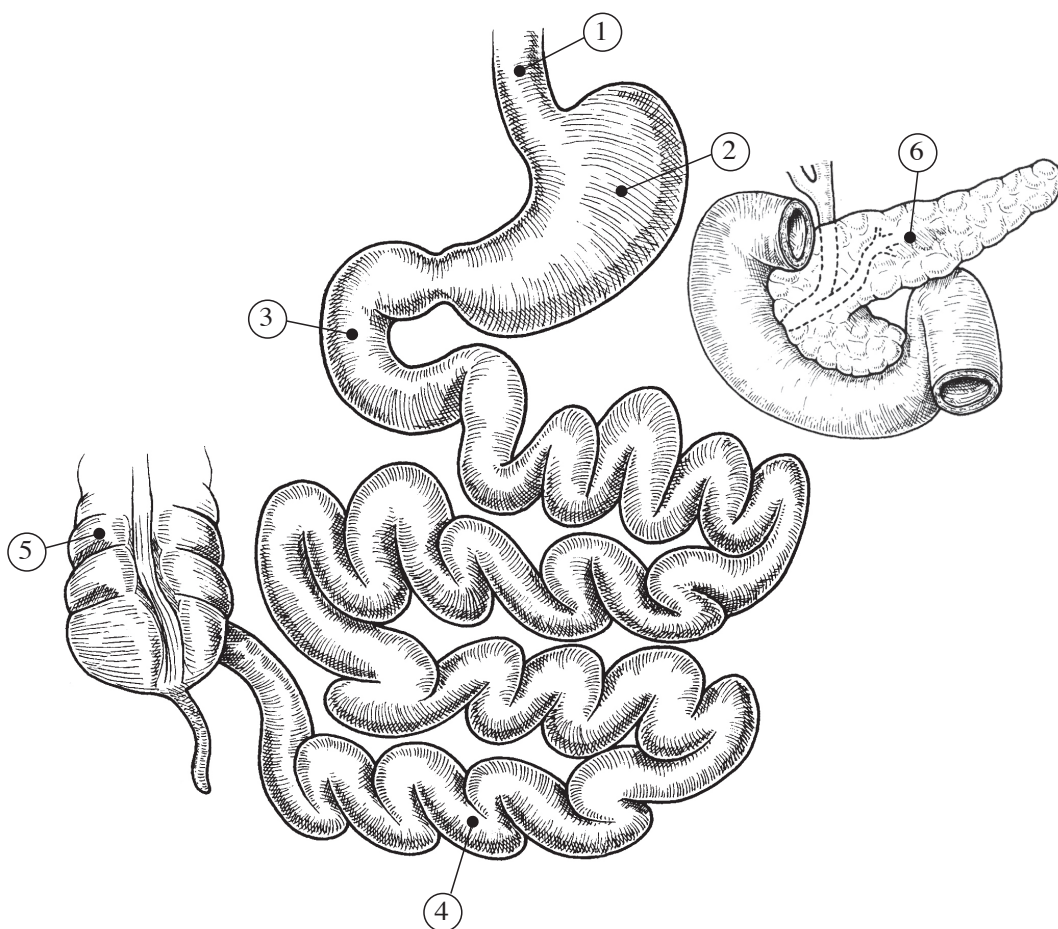
- (5 נק') א. ציין **שלושה** מתפקידי הטסטוסטרון.
- (5 נק') ב. הסבר מדוע טמירות האשכים (אי־ירידת האשכים לשק האשכים) פוגעת בתהליך הרבייה.

פרק שני (18 נקודות)

ענה על שאלה 7 – שאלת חובה.

שאלה 7

לפניך תרשים של מערכת העיכול. שישה מחלקי המערכת מסומנים בתרשים בספרות ① – ⑥. העתק למחברתך את הטבלה שבעמוד הבא, זהה **ארבעה** מבין החלקים הממוספרים בתרשימים, ורשום בטבלה את שם החלק בעברית, את שם החלק באותיות לועזיות ותפקיד **אחד** של החלק.

איור לשאלה 7

מספר החלק באיור	שם החלק בעברית	שם החלק באותיות לועזיות	אחד מתפקידי החלק

פרק שלישי (21 נקודות)

קרא את הקטע שלפניך וענה על שלוש מבין השאלות 8–11 (לכל שאלה – 7 נקודות).

ג' א', בת 23, בריאה בדרך כלל, פנתה לרופא לאחר שסבלה כמה ימים מחום, מחולשה ומכאבים בצד הימני של הבטן. היא סיפרה לרופא שלאחרונה שמה לב שענייה צהבהבות ושצבע השתן שלה כהה.

ג' א' ציינה ששהתה בהודו בחצי השנה האחרונה, ושהחלה לחוש ברע כבר עם חזרתה מהודו. היא סיפרה שלפני חזרתה עשתה קעקוע בגב ופירסינג בגבה.

הרופא העלה את ההשערה שהיא סובלת מצהבת שמקורה בדלקת חריפה של הכבד.

שאלה 8

- ציין גורם אפשרי **אחד** לדלקת החריפה שממנה סובלת ג' א'. נמק את תשובתך.
- ציין **שתי** דרכים למניעת הידבקות בדלקת הזו.

שאלה 9

- הרופא העלה את ההשערה שג' א' סובלת מצהבת שמקורה בדלקת חריפה של הכבד. הסבר כיצד התפתחה צהבת זו.
- ציין איזו בדיקת דם יש לבצע כדי להעריך את חומרת הצהבת.

שאלה 10

ציין שני סיבוכים שיכולים להיגרם מהידבקות בדלקת שג' א' סובלת ממנה.

שאלה 11

צהבת יכולה להיגרם גם מפגיעה פוסט־הפטית (Post Hepatic , אחרי הכבד).

הבא דוגמה לפגיעה פוסט־הפטית והסבר מדוע היא גורמת לצהבת.

פרק רביעי (21 נקודות)

ענה על כל השאלות 12–18 (לכל שאלה – 3 נקודות).

לכל שאלה ארבע תשובות, אך רק אחת מהן נכונה. הקף את האות המייצגת את התשובה הנכונה בדף התשובות שבנספח. הדבק את מדבקת הנבחן שלך בנספח, במקום המיועד לכך, ובתום הבחינה הדק אותו אל מחברת הבחינה שלך.

שאלה 12

מה המשותף לביצית ולתא זרע?

- א. לשניהם אותו משקל.
- ב. שניהם נמצאים בגוף בכמות שווה.
- ג. שניהם מכילים אותו מספר כרומוזומים.
- ד. שניהם בעלי כושר תנועה.

שאלה 13

מדוע אישה ששתי החצוצרות שלה חסומות לא תוכל להרות באופן טבעי?

- א. חסימת החצוצרות תמנע מעבר של הורמוני הרבייה מהשחלה לרחם.
- ב. חסימת החצוצרות תמנע השתרשות של העובר.
- ג. חסימת החצוצרות תמנע ביוץ.
- ד. חסימת החצוצרות תמנע הפריה.

שאלה 14

למה יכולה לגרום הגדלה שפירה של הערמונית?

- א. קושי במתן שתן
- ב. עלייה בכמות השתן
- ג. הופעת חלבון בשתן
- ד. הופעת דם בשתן

שאלה 15

מהם התוצרים של עיכול חלבונים?

- א. חד-סוכרים
- ב. חומצות אמיניות
- ג. חומצות שומן
- ד. אנזימים

שאלה 16

מהו הוויטמין שמחסור בו יכול לגרום לאנמיה?

- א. ויטמין B12
- ב. ויטמין A
- ג. ויטמין D
- ד. ויטמין B1

שאלה 17

מה כולל הטיפול במחלת העגבת (syphilis) ברמת מנע ראשונית?

- א. מתן סטרואידים
- ב. מתן אנטיביוטיקה
- ג. חיסון נגד המחלה
- ד. שימוש באמצעי מניעה

שאלה 18

איזו דלקת תתפתח בגלל מחלת הצליאק?

- א. דלקת המעי הגס
- ב. דלקת המעי הדק
- ג. דלקת הלב
- ד. דלקת כיס המרה

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.

הדבק את מדבקת הנבחן שלך במקום המיועד לכך.

כשתסיים להשיב על השאלות, הדק את דף התשובות למחברת הבחינה שלך.

שאלה 12 א ב ג ד

שאלה 13 א ב ג ד

שאלה 14 א ב ג ד

שאלה 15 א ב ג ד

שאלה 16 א ב ג ד

שאלה 17 א ב ג ד

שאלה 18 א ב ג ד